

Memo

datum 28 mei 2026
van L. Desertine
gecontroleerd J. Kooijman
projectnummer 0478407.102
project Kanaalzone Malden OP
betreft Advies Kanaalzone Malden ecologie

Aanleiding

De gemeente Heumen is al geruime tijd bezig met de herontwikkeling van de Kanaalzone te Malden. In eerste instantie ging het daarbij om de herontwikkeling van de reeds aanwezige betonfabriek (Morssinkhof Groep Malden B.V.) en diverse sportvelden van Voetbalvereniging s.v. Juliana '31. Inmiddels is het plan bijgesteld en wordt ingezet op het behoud van de Voetbalvereniging op de huidige locatie, de locatie wordt daarbij opnieuw ingericht in een compactere vorm.

De totale ontwikkeling van de Kanaalzone is hierdoor onder te verdelen in twee delen, de Kanaalzone en het Sportpark. Beide delen doorlopen een eigen procedure. De Kanaalzone betreft de herontwikkeling van de betonfabriek naar woningbouw, hiervoor wordt ingezet op een wijziging van het Omgevingsplan met een TAM-IMRO plan. Het Sportpark betreft de herontwikkeling van de locatie van s.v. Juliana '31, hiervoor wordt een Omgevingsvergunning aangevraagd middels de BOPA-procedure. De ontwikkeling van het Sportpark is voorzien op relatief korte termijn en loopt daarmee vooruit op de ontwikkeling van de Kanaalzone. Desalniettemin worden de ontwikkelingen op elkaar afgestemd. In deze memo wordt geen onderscheid gemaakt tussen de ontwikkeling van de Kanaalzone en het Sportpark aangezien beide ontwikkelingen effecten hebben op aanwezige soorten. Het plangebied ligt ten westen van de Broekkant en het sportpark en ten noorden van de Eendenpoelseweg te Malden (gemeente Heumen, Provincie Gelderland), zie Figuur 1.

Deze memo is bedoeld als bijlage bij het Omgevingsplan.

Figuur 1. Gedetailleerde ligging van het plangebied Kanaalzone en Sportpark. Kaart gemaakt met QGIS.

In het kader van de geplande ontwikkelingen binnen de Kanaalzone Malden dient zorgvuldig om te worden gegaan met de aanwezige natuurwaarden en wettelijke verplichtingen. Deze memo bevat dan ook een beknopt ecologisch advies dat is opgesteld naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied en eerder uitgevoerde onderzoeken (Antea Group, 2024 & Antea Group, 2025). Hierbij wordt specifiek ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten, de relevante wet- en regelgeving, en de noodzakelijke mitigerende en compenserende maatregelen om negatieve effecten op de aanwezige ecologische waarden zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Het advies is gebaseerd op de ecologische inventarisaties en toetsingen, uitgevoerd conform de geldende kennisdocumenten en in samenspraak met deskundigen. Het doel van deze memo is het creëren van een helder en onderbouwd advies om de werkzaamheden binnen het plangebied plaats te kunnen laten vinden met inachtneming dat de wettelijke kaders en de instandhouding van de betreffende soorten gewaarborgd blijft.

Naast het algemene ecologische advies richt deze memo zich in het bijzonder op het voorkomen van negatieve effecten op de das (*Meles meles*). De verwachting is dat het compenseren van negatieve effecten voor deze soort het meest complex zal zijn, gezien het ruimtebeslag en de beperkte beschikbare ruimte in de omgeving. Andere beschermde soorten die in het plangebied voorkomen, worden eveneens beschreven, maar de verwachting is dat compenseren van negatieve effecten voor deze soorten beter uitvoerbaar zal zijn.

1. Aanwezige beschermde soorten

Uit de natuurtoets (Antea Group, 2024) is gebleken dat de aanwezigheid van een aantal beschermde soorten niet zonder nader onderzoek kon worden uitgesloten. Nader onderzoek (Antea Group, 2025) heeft aangetoond dat binnen het projectgebied verblijfplaatsen en leef- en foerageergebied van **bunzing, das, hermelijn, steenmarter** en **wezel** aanwezig zijn. Tevens zijn jaarrond beschermde nesten van **buizerd** en/of essentiële onderdelen van de leefomgeving van de **huismus** aangetoond. Aanvullend onderzoek naar **ransuil** is in de afrondende fase en onderzoek naar **vleermuizen** dient nog plaats te vinden.

Bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel

Voor de soorten bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel bevindt zich per soort minimaal één verblijfplaats in het plangebied. Deze verblijfplaatsen bevinden zich verspreid in het plangebied, mogelijk in de aanwezige dassenburcht(en), andere hopen of andere beschutte structuren zoals braamstruwelen.

Das

In het plangebied bevinden zich meerdere verblijfplaatsen van dassen. Aan de oostzijde ligt de hoofdburcht met meer dan tien pijpen, bewoond door minimaal drie dassen en hier zijn in 2026 minimaal twee jongen geboren. Ten zuidwesten is recent (10 december 2025) een bij-burcht ontdekt onder een te slopen gebouw. Beide burchten behoren tot dezelfde dassenclan. Het gebied wordt ook intensief gebruikt om te foerageren, vooral langs de randen van de voetbalvelden en in groenzones tussen bedrijventerreinen en woningen. Deze zones worden ook gebruikt als verbindingroute naar foerageergebieden van de das die buiten het plangebied gelegen zijn. Zie Figuur 2 voor de locaties van burchten.

Figuur 2. Locaties van hoofdburcht en bij-burcht in het plangebied. Kaart gemaakt met QGIS.

Jaarrond beschermde nesten; buizerd en mogelijk ransuil

Tijdens nader onderzoek is gebleken dat in het plangebied bevinden zich twee boomnesten waar op beide nesten een buizerd is geland. Deze nesten staan aangegeven in Figuur 3. Nest 1 is lastig te zien want deze zit hoog in een naaldboom die zich in de tuin van Broekkant 37 bevindt. Op dit nest is tijdens het bezoek van 18 maart een buizerd geland die daarna zachte roepgeluiden maakte. Op nest 2 is tijdens hetzelfde bezoek een andere buizerd geland die zich daarna richting nest 1 begaf. Hierna zijn er geen waarnemingen van buizersd meer gedaan in of rondom het plangebied. Nest 2 leek tijdens het laatste bezoek van 12 mei volledig vervallen.

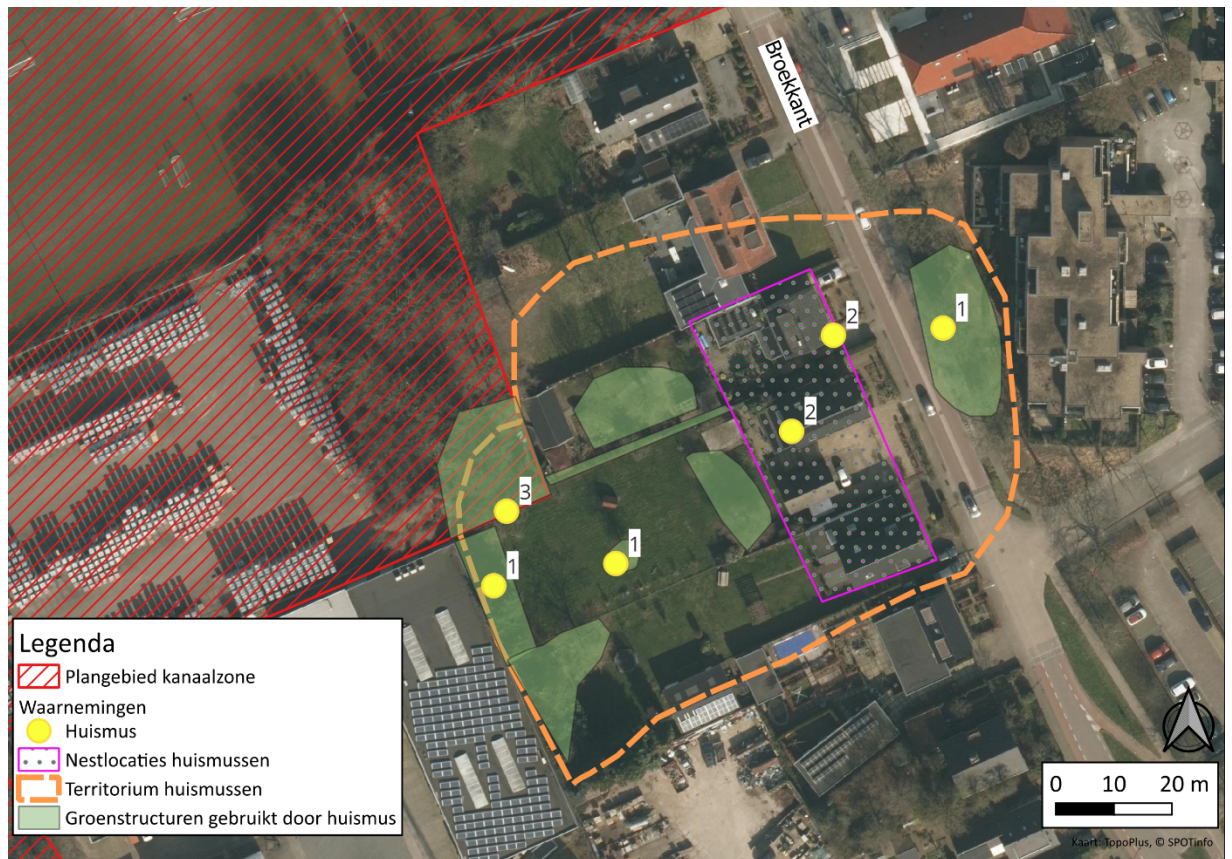

Figuur 3. Locaties van de boomnesten in het plangebied. Kaart gemaakt met QGIS.

Voor de ransuil geldt dat de onderzoeksperiode nog niet is afgerond en de resultaten van het onderzoek nog niet volledig beschikbaar zijn, waardoor een definitief resultaat op dit moment nog niet mogelijk is.

Jaarrond beschermde nesten; huismus.

In het plangebied bevinden zich geen nesten van de huismus. Wel zijn net buiten het plangebied nesten aangetoond in huizen aan de Broekkant en bevinden zich hier tevens andere essentiële onderdelen van het leefgebied van huismussen, zie Figuur 4.

Figuur 4. Aangetroffen nestlocaties en territoria huismus buiten en op de grens van het plangebied Kanaalzone. Kaart gemaakt met QGIS.

Vleermuizen

In het plangebied worden in 2026 nog onderzoeken uitgevoerd naar verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen. Over de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied kan zodoende nog geen uitspraak worden gedaan.

2. Effectbeschrijving

Hieronder volgt een beknopte effectbeschrijving van de werkzaamheden op de aanwezige beschermde soorten.

Bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel

Verblijfplaatsen van de bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel zullen door de geplande ontwikkelingen in het plangebied Kanaalzone en Sportpark geheel verloren gaan.

Das

Verblijfplaatsen, verbindingselementen en foerageergebied van de das zullen door de geplande ontwikkelingen in het plangebied Kanaalzone en Sportpark geheel of gedeeltelijk verloren gaan.

Jaarrond beschermde nesten; buizerd en mogelijk ransuil

Een nest van de buizerd is aanwezig binnen de invloedssfeer (<75m) van het planvoornemen. Het nest zal niet fysiek worden aangetast maar wel worden verstoord door werkzaamheden of verwijdering van het bosschage nabij de dassenburcht.

Jaarrond beschermde nesten; huismus.

Nesten van de huismus zijn afwezig in het plangebied. Andere essentiële onderdelen, namelijk rustplaatsen, zijn wel (deels) aanwezig in het plangebied die mogelijk worden aangetast of verstoord.

Vleermuizen

Als verblijfplaatsen of andere essentiële functies van vleermuizen worden aangetoond zal het planvoornemen mogelijk leiden tot aantasting en verlies van benoemde functies.

3. Vervolgstappen

Bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel

Een negatief effect is op benoemde soorten niet uit te sluiten. Zodoende is een Omgevingsvergunning Flora- en fauna activiteit (soortbescherming) nodig. De vergunningsaanvraag dient te worden uitgewerkt in de vorm van een Activiteitenplan Mitigerende- en compenserende maatregelen treffen voor verlies van verblijfplaatsen, leef- en foerageergebied. Hieronder staan te nemen vervolgstappen puntsgewijs en op chronologische volgorde opgesteld.

- **Aanvraag omgevingsvergunning** flora en fauna;
- **Compensatie:** dient voor de uitvoer van werkzaamheden gerealiseerd te worden (minimaal 1 op 1);
- **Mitigatie:** graaf- maai- en sloopwerkzaamheden dienen in de minst kwetsbare periode van de soorten (1 september tot 31 oktober) te worden uitgevoerd.

Das

Een negatief effect op de das is niet uit te sluiten. Zodoende is een Omgevingsvergunning Flora- en fauna activiteit (soortbescherming) nodig. De vergunningsaanvraag dient te worden uitgewerkt in de vorm van een Activiteitenplan. Mitigerende- en compenserende maatregelen dienen te worden getroffen voor verlies van verblijfplaatsen, verbindingselementen (migratie) en foerageergebied. Hieronder staan te nemen vervolgstappen puntsgewijs en op chronologische volgorde opgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van de uitvoerregels Wet natuurbescherming Gelderland (Gelderland, 2023) en het Kennisdocument das (BIJ12, 2017).

- **Aanvraag omgevingsvergunning** flora en fauna;
- **Compensatie:** dient voor de uitvoer van werkzaamheden gerealiseerd te worden en dient ten minste 1 op 1 gerealiseerd te worden in het plangebied of direct buiten het plangebied.

Hoe de compensatie vorm dient te krijgen, volgens eerdergenoemde documenten, staat hieronder verder uitgewerkt.

Verblijfplaats (burcht)

Nieuw leefgebied moet tijdig worden ingericht en minstens dezelfde kwaliteit bieden als het gebied dat verloren gaat. Een deskundige bepaalt hoe dit nieuwe habitat vorm krijgt, en monitoring kan worden ingezet om te beoordelen of de maatregelen effectief zijn en de populatie duurzaam behouden blijft.

1. *Bij voorkeur wordt eerst gekeken naar kwaliteitsverbetering binnen het bestaande leefgebied, buiten de invloed van werkzaamheden;*
2. *Als dat niet kan, wordt aansluitend of op grotere afstand nieuw geschikt leefgebied gerealiseerd.*

Dit vervangende gebied moet functioneren vóór aanvang van de werkzaamheden en aansluiten bij de kenmerken van het landschap. Het nieuwe leefgebied beschikt idealiter over voldoende voedsel, geschikte verblijfsplaatsen, ruimte voor een vergelijkbare populatieomvang, geen barrières en voldoende beschutting en rust. (Bij12, 2017)

Verbindingselementen/migratie

Bij ruimtelijke ingrepen wordt gezorgd dat dieren zich vrij kunnen blijven verplaatsen door het landschap. Grotere aaneengesloten structuren worden onderbroken door voldoende brede migratieroutes (minimaal 5 meter breed), die aansluiten op belangrijke leefgebieden en passages. Waar watergangen of andere barrières voorkomen, worden eenvoudige over- of doorgangen aangebracht. Eventuele afrasteringen worden zo ontworpen dat kleine zoogdieren en grotere soorten zoals de das eronderdoor of erdoorheen kunnen bewegen. Migratiemogelijkheden krijgen daarnaast voldoende beschutting, bijvoorbeeld via beplanting of andere structuren die dekking bieden. (Gelderland, 2023)

Foerageergebied

Bij het compenseren van verloren foerageergebied geldt dat na uitvoering van een ruimtelijke ingreep een vergelijkbare effectieve oppervlakte beschikbaar moet blijven als voorheen. Omdat nieuw foerageergebied pas na enkele jaren volledig functioneel is, moet compensatie tijdig worden ingericht. De uitgangssituatie en de toekomstige situatie worden met elkaar vergeleken op basis van de feitelijke waarde van het terrein als voedselgebied, waarbij verschillende typen landgebruik een verschillende ecologische opbrengst hebben.

Gebieden van hogere kwaliteit kunnen worden opgewaardeerd om verlies elders te compenseren, terwijl oppervlakten die door inrichting ongeschikt worden, geen waarde meer meedragen. Op deze manier wordt op basis van oppervlakte, kwaliteit en opwaardering bepaald hoeveel compensatie nodig is om het totale functionele foerageergebied op peil te houden. (Gelderland, 2023)

Vervangend leefgebied zal nooit volledig dezelfde eigenschappen hebben als het oorspronkelijke, waardoor het in kwaliteit of ligging minder geschikt kan uitvallen. Dit wordt opgevangen door een grotere oppervlakte te realiseren dan verloren gaat, vooral bij belangrijke voedselgebieden waar doorgaans circa 120% wordt aangehouden. Minder essentiële delen van het leefgebied kunnen in kleinere omvang worden gecompenseerd, mits de vervangende locatie voldoende wordt opgewaardeerd om het gebied jaarrond bruikbaar te maken. (Bij12, 2017)

- **Mitigatie:** graaf- maai- en sloopwerkzaamheden dienen in de minst kwetsbare periode van de das (juli t/m november) te worden uitgevoerd.

Jaarrond beschermde nesten; buizerd en mogelijk ransuil

Een negatief effect op de buizerd is niet uit te sluiten. Zodoende is een Omgevingsvergunning Flora- en fauna activiteit (soortbescherming) nodig. De vergunningsaanvraag dient te worden uitgewerkt in de vorm van een Activiteitenplan. Mitigerende- en compenserende maatregelen dienen te worden getroffen om verstoring van de nestplaats en het functioneel leefgebied te voorkomen of te ondervangen. Voor de ransuil geldt dat de onderzoeksperiode nog niet is afgerond en de resultaten van het onderzoek nog niet volledig beschikbaar zijn, waardoor een definitieve effectbepaling op dit moment nog niet mogelijk is. Hieronder staan te nemen vervolgstappen puntsgewijs en op chronologische volgorde opgesteld.

- **Aanvraag omgevingsvergunning** flora en fauna, indien aantasting of verstoring van een functioneel nest en bijbehorend leefgebied niet volledig kan worden uitgesloten;
- **Mitigatie:** werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en buiten perioden waarin het nest en de directe omgeving in gebruik zijn; ook werkzaamheden, kap of verwijdering van dekking rond de nestboom uitsluitend uitvoeren nadat een deskundige heeft vastgesteld dat dit zonder overtreding mogelijk is;
- **Werkafspraken:** verstoring beperken door werkzaamheden in ruimte en tijd te faseren, voldoende rust rond de nestlocatie te behouden en een ecologisch werkprotocol op te stellen voor uitvoering en vrijgave.
- **Compensatie:** indien functioneel nestgebied of leefgebied niet behouden kan blijven, dient voorafgaand aan de werkzaamheden vervangend, kwalitatief geschikt leefgebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden gerealiseerd of verbeterd te zijn, met aandacht voor nestgelegenheid, rust en foerageermogelijkheden; monitoring kan nodig zijn om de effectiviteit aan te tonen.

Jaarrond beschermde nesten; huismus.

Een negatief effect op de huismus is niet uit te sluiten, indien door de werkzaamheden essentiële onderdelen van het functioneel leefgebied zodanig worden aangetast of verstoord dat de functionaliteit van nabijgelegen jaarrond beschermde nestplaatsen niet behouden blijft. Zodoende is een Omgevingsvergunning Flora- en fauna activiteit (soortbescherming) nodig. De vergunningsaanvraag dient te worden uitgewerkt in de vorm van een Activiteitenplan. Mitigerende- en compenserende maatregelen dienen te worden getroffen om rustplaatsen, dekking, foerageermogelijkheden en samenhang in het leefgebied te behouden of tijdig te vervangen. Hieronder staan te nemen vervolgstappen puntsgewijs en op chronologische volgorde opgesteld.

- **Aanvraag omgevingsvergunning** flora en fauna, indien aantasting of verstoring van essentiële onderdelen van het functioneel leefgebied niet volledig kan worden uitgesloten;
- **Mitigatie:** bestaande dekking, rustplaatsen en foerageermogelijkheden zo veel mogelijk behouden, werkzaamheden faseren en uitvoeren buiten de meest kwetsbare periode van de huismus, en pas overgaan tot het ongeschikt maken van onderdelen van het leefgebied nadat vervangende voorzieningen beschikbaar en functioneel zijn;
- **Werkafspraken:** een ecologisch werkprotocol opstellen met voorwaarden voor fasering, behoud van groene structuren, tijdelijke rust in de directe omgeving van de kolonie en ecologische begeleiding bij de uitvoering.

datum 28 mei 2026
projectnummer 0478407.102
betreft Tussentijds advies Kanaalzone Malden ecologie

- **Compensatie:** indien essentieel leefgebied verloren gaat, dient voorafgaand aan de werkzaamheden vervangend, kwalitatief geschikt leefgebied gerealiseerd of verbeterd te zijn in directe samenhang met de bestaande nestlocaties, met aandacht voor dekking, beschutting, foerageergelegenheid.

Vleermuizen

Een negatief effect op vleermuizen is op voorhand niet uit te sluiten. Aangezien er nog geen resultaten beschikbaar zijn van nader onderzoek, is de exacte effectbepaling op dit moment niet mogelijk. Afhankelijk van de resultaten van het nader onderzoek is naar verwachting een Omgevingsvergunning Flora- en fauna activiteit (soortbescherming) nodig. De vergunningsaanvraag dient te worden uitgewerkt in de vorm van een Activiteitenplan. Mitigerende- en compenserende maatregelen dienen te worden getroffen. Hieronder staan te nemen vervolgstappen puntsgewijs en op chronologische volgorde opgesteld.

- **Aanvraag omgevingsvergunning** flora en fauna;
- **Mitigatie:** er dienen alternatieve (tijdelijke) verblijfplaatsen gerealiseerd te worden voor vleermuizen. Hierna kunnen de aangetoond verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt te worden. Sloopwerkzaamheden dienen in de minst kwetsbare periode van de soorten (1 september tot 31 oktober) te worden uitgevoerd nadat het gebied door een ecooloog is vrijgegeven.
- **Compensatie:** dient in het plan vormgegeven te worden, denk hierbij aan inbouwvoorzieningen als verblijfplaatsen van vleermuizen.

Conclusie

De tabel hieronder geeft een beschrijving van eerder beschreven te nemen vervolgstappen voor de aanwezige soorten. Voor de soorten bunzing, das, hermelijn, steenmarter en wezel geldt dat een aanvraag omgevingsvergunning flora en fauna moet worden gedaan. Hiervoor dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin mitigerende en compenserende maatregelen verder worden uitgewerkt. De soorten buizerd, huismus, ransuil, sperwer en vlermuizen moeten aan de vergunningsaanvraag worden toegevoegd indien aanwezigheid is aangetoond tijdens nog uit te voeren nader onderzoeken.

Tabel 1.

Conclusietabel vervolgstappen beschermde soorten Kanaalzone Malden.

Soortgroep	Mitigatie	Compensatie
Bunzing, hermelijn, steenmarter, wezel	Graaf-, maai- en sloopwerkzaamheden uitvoeren in de minst kwetsbare periode (1 sept – 31 okt).	Minimaal 1:1 compensatie van verloren verblijfplaatsen, voorafgaand aan werkzaamheden.
Das – Verblijfplaats (burcht)	Werkzaamheden uitvoeren in minst kwetsbare periode (juli – nov).	Nieuw leefgebied op tijd realiseren, minimaal gelijke kwaliteit als verloren gebied. Eerst kwaliteitsverbetering binnen bestaand leefgebied; anders nieuw leefgebied aansluitend of op afstand. Moet functioneren vóór start werkzaamheden.
Das – Verbindingselementen/ migratie	Vermijden van verstoring van migratieroutes tijdens werkzaamheden.	Aanleggen van migratieroutes (min. 5 m breed). Overgangen bij barrières (bruggetjes, duikers). Hekwerken faunavriendelijk (onderdoorgang/doorlaat). Beschutting via beplanting/structuren.
Das – Foerageergebied	Beperken van werkzaamheden in foerageergebied tijdens kwetsbare periodes.	Effectieve oppervlakte behouden (min. 1:1). Tijdig aanleggen i.v.m. ingroeiperiode. Waardering o.b.v. kwaliteit (grasland, bouwland, etc.). Opwaarderen hogere kwaliteit om verlies te compenseren. Bij primair voedselgebied 120% compensatie nodig.
Huismus	Gefaseerd werken en bestaande dekking zoveel als mogelijk behouden.	Nieuw leefgebied (bosschages) op tijd realiseren indien het verloren gaat.
Buizerd en mogelijk ransuil	Werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare voortplantingsperiode, bepaald door deskundige.	Verbeteren of creëren van kwalitatief geschikt leefgebied (rustzones, foerageergebied, nestgelegenheid) dat volledig functioneert vóór start werkzaamheden indien verblijfplaats verloren gaat.
<i>Afhankelijk van de uitkomst van nog nader uit te voeren soortenonderzoek kunnen onderstaande mitigerende en compenserende maatregelen vervolgstappen zijn.</i>		
Soortgroep	Mitigatie	Compensatie
Vlermuizen	Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen realiseren voor het ongeschikt maken van bestaande. Sloop alleen in minst kwetsbare periode (1 sept – 31 okt) en na ecologische vrijgave.	Inbouwvoorzieningen als vervangende verblijfplaatsen (kasten/inbouwstenen).

datum 28 mei 2026
projectnummer 0478407.102
betreft Tussentijds advies Kanaalzone Malden ecologie

Literatuurlijst

Antea Group, 2024. Natuurtoets Kanaalzone Malden.pdf, 20250410-0478407.

Antea Group, 2025. Nader onderzoek bunzing, das, steenmarter en wezel Kanaalzone Malden, definitief revisie00.

Bij12, 2017. Kennisdocument das (*Meles meles*). Versie 1.0 juli 2017.

Bij12, 2017a. Kennisdocument buizerd (*Buteo buteo*). Versie 1.0 juli 2017.

Gelderland. (2023, april 13). Besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland houdende regels omtrent natuurbescherming Uitvoeringsregels Wet natuurbescherming Gelderland 2018. Lokale Wet- En Regelgeving. <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR610523>